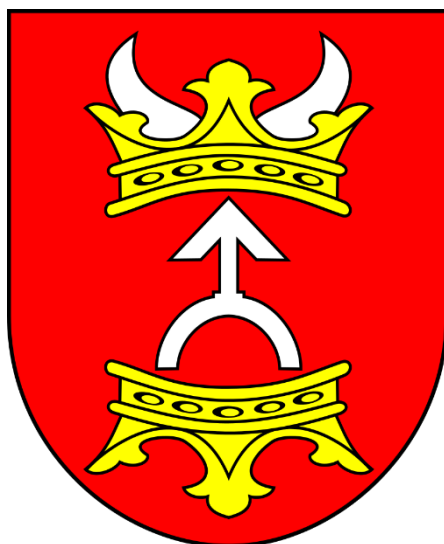

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY OSIEK

Osiek, kwiecień 2025 r.

I. CEL I ZAŁOŻENIE ANALIZY

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.) gminy zobowiązane są do wykonywania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta ma na celu zweryfikowanie możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, a także potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych. Ma ona również dostarczyć informacji dotyczących liczby mieszkańców, liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków wynikających z ustawy, ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a także ilości zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno - biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych. Analiza przedstawia także uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Poniższa analiza obejmuje okres funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Osiek od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

II. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w Gminie Osiek na podstawie przeprowadzonego postępowania przetargowego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. z siedzibą w Brodnicy na ul. Gajdy 13. Umowa została zawarta na okres od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku.
2. Odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy odbierane były na podstawie umów cywilnoprawnych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. z siedzibą w Brodnicy na ul. Gajdy 13 oraz Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o. o. z adresem siedziby Puszcza Miejska 24. W/w umowy zostały podpisane przez 32 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych.
3. W 2024 roku na terenie Gminy Osiek zorganizowany był jeden punkt selektywnej zbiórki odpadów zlokalizowany we wsi Osiek. Odbiorem odpadów zgromadzonych w PSZOK zajmował się PGK Sp. z o.o.
4. W 2024 roku, w marcu i we wrześniu zorganizowane były dla mieszkańców gminy objazdowe zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

III. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. **Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.**

Ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zrezygnowano z organizacji systemów gospodarowania

odpadami komunalnymi w ramach regionów. Nowelizacja istotnie zmieniła system gospodarki odpadami komunalnymi. W poprzednim stanie prawnym gospodarowanie odpadami komunalnymi co do zasady powinno zamykać się w granicach regionów gospodarki odpadami komunalnymi, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Nowelizacja zlikwidowała tę regionalizację. Nadal jednak obowiązują pewne ograniczenia dotyczące gospodarowania głównie niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi odebranymi od właścicieli nieruchomości. Takie odpady są przekazywane wyłącznie do tzw. instalacji komunalnych, ujętych na listach prowadzonych przez Marszałków Województw.

Pod pojęciem **instalacji komunalnej** ustawodawca rozumie instalację do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów, zapewniającą:

1. mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku lub
2. składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Zgodnie z przepisem przejściowym, dotychczasowe RIPOK-i w postaci instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) i składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, stały się „instalacjami komunalnymi”, w rozumieniu art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach.

Na terenie Gminy Osiek nie jest zlokalizowana żadna instalacja komunalna, także gmina nie była właścicielem ani współwłaścicielem takiej instalacji a zatem nie posiada ona możliwości przetwarzania ww. odpadów. Wszystkie odpady tego typu były przekazywane do Instalacji Komunalnej w Lipnie oraz do MBP Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych Rypin sp. z o. o.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami wynikają z potrzeby doskonalenia istniejącego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Osiek przede wszystkim w sferze selektywnego zbierania odpadów, prawidłowej segregacji odpadów oraz organizacji miejsca zbierania odpadów komunalnych.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W okresie od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzyskane od mieszkańców wyniosły **1.185.479,49 złotych**.

Gmina Osiek na realizację zadań związanych z gospodarką odpadami wydała, w/w okresie, **1.615.359,74 złotych** w tym na

-odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych: 1.521.804,75 złote

-koszty administracyjne i techniczne: 93.554,99 złote w tym wynagrodzenie pracowników z pochodnymi od wynagrodzeń, szkolenia pracowników, programy komputerowe, opieka autorska, literatura fachowa, koszty eksploatacyjne (materiały biurowe, tonery, usługi pocztowe, koszty sądowe).

Nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie uzyskano.

Zgodnie z uchwałą Nr XLIV/271/2023 Rady Gminy Osiek z dnia 25 lipca 2023 roku stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 33,00 zł miesięcznie od osoby zamieszkującej daną nieruchomość, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny. W wyżej wymienionej uchwale określono podwyższoną stawkę opłaty, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości 70,00 zł miesięcznie od osoby zamieszkującej daną nieruchomość. Uchwała obowiązuje od 1 września 2023 roku. Bez zmian pozostała uchwała Nr XXX/190/2021 Rady Gminy Osiek z dnia 28 grudnia 2021 roku zwalniająca w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych. Zwolnienie przysługuję w wysokości 1,00 zł od kwoty stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, liczonej od osoby zamieszkującej daną nieruchomość.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku:

- zaległości wyniosły 239.441,19 złotych;
- nadpłata wyniosła 10.755,02 złotych.

4. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców w Gminie Osiek zameldowanych na pobyt stały i czasowy według ewidencji ludności na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosiła 3863. Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31 grudnia 2024 roku (wg złożonych deklaracji) objęto 3137 mieszkańców.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Na terenie Gminy Osiek w 2024 roku nie odnotowano konieczności wydania decyzji administracyjnej wobec osób zobowiązanych, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

6. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających odpady komunalne z terenu Gminy Osiek w roku 2024, przyjęto na PSZOK, zebrano w tzw. „punktach skupu” oraz odebrano z terenu nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych następujące frakcje i ilości odpadów:

INFORMACJA O ODPADACH KOMUNALNYCH NIEULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 01 02	Szkło	33,93
20 01 39	Tworzywa sztuczne	98,00
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	3,96
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	758,40
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	27,18
Suma		921,47

INFORMACJA O ODPADACH KOMUNALNYCH ZEBRANYCH W PSZOK		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 01 02	Szkło	0,95
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,84
20 01 39	Tworzywa sztuczne	3,04
16 01 03	Zużyte opony	5,98
Suma		10,81

INFORMACJA O ODPADACH KOMUNALNYCH ZEBRANYCH		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 04	Opakowania z metali	5,7776
Suma		5,7776

7. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odebranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych.

W 2024 roku poddano 758,40 Mg zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) procesom R 12. W 2024 roku nie przekazano do składowania żadnej ilości

bioodpadów. Odpady te zostały poddane kompostowaniu bądź przekazane do recyklingu. Jedynymi oddanymi do składowania na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczenie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.) odpadami były inne odpady powstałe z mechanicznej obróbki odpadów (19 12 12) w ilości 3,29 Mg oraz inne niewymienione odpady (19 05 99) w ilości 97,50 Mg.

8. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Jednym z istotnych celów systemu gospodarki odpadami jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych czyli osiągnięcie odpowiedniego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminy obowiązek osiągnięcia poziomu co najmniej 45 % wagowo za rok 2024, który oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. W związku z powyższym do obliczania osiągniętego poziomu można wliczyć wszystkie frakcje odpadów, m.in. bioodpady kompostowane „u źródła”. W celu określenia średniej ilości bioodpadów poddawanych recyklingowi u źródła przypadającą na aktywną jednostkę recyklingu przeprowadzono badania bezpośrednie. Dane od mieszkańców zbierane były za pośrednictwem ankiet przygotowanych przez gminę. Do obliczeń została wybrana reprezentatywna grupa spośród właścicieli nieruchomości, którzy zadeklarowali kompostowanie bioodpadów. Liczba mieszkańców gminy na podstawie deklaracji na dzień 31 grudnia 2023 wyniosła 3175 osób, kompostowanie zadeklarowało 1327 osób. Wymagana liczba osób w badaniach, przy poziomie ufności 95%, wielkości frakcji 0,5 oraz błędzie maksymalnym 5% wynosi 343 osoby (obliczono za pomocą kalkulatora doboru próby <https://www.naukowiec.org/dobor.html>). Łącznie zebrano ankiety od 87 właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują łącznie 352 osoby, zatem można przyjąć, że próba statystyczna jest istotna i można ekstrapolować trend na całą populację. Z analizy wynika, że średnio na jedną aktywną jednostkę recyklingu przypada 274,48 kg bioodpadów poddawanych rocznie recyklingowi

u źródła. Statystycznie jeden mieszkaniec gminy wytwarza 67,84 kg bioodpadów rocznie. Na podstawie niniejszych badań będą opracowywane wskaźniki sprawozdawcze wykorzystywane przy obliczeniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za lata 2023-2027. Uwzględniając bioodpady kompostowane przez mieszkańców poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wyniósł w 2024 roku **51,89 %**. Na terenie Gminy Osiek poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2024 wyniósł **0,72 %**. Mimo iż Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jest aktem obowiązującym nie jest znany poziom ograniczenia tych odpadów za rok 2024. Poziom składowania odpadów komunalnych wyniósł **9,67 %**.

9. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

W roku 2024 przekazano 50,58 Mg odpadów komunalnych do termicznego przekształcenia odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy. Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł **4,85 %**.

IV. PODSUMOWANIE

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Osiek w 2024 roku funkcjonował prawidłowo ale wymaga usprawnienia w zakresie zwiększenia udziału odpadów segregowanych.

Aby uszczelnić system gospodarowania odpadami komunalnymi, Gmina poucza właścicieli nieruchomości o ich obowiązkach wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach min. o obowiązku zmiany deklaracji po narodzeniu dziecka, bądź po zgonie mieszkańca. Wiele osób wyjeżdżając do pracy poza Gminę, czy też na okres letni, zmienia deklarację, pomniejszając ją o osoby nieobecne, jednak nie wszyscy pamiętają, aby po powrocie ponownie zadeklarować faktycznie zamieszkującą liczbę osób. Ponadto należy prowadzić bieżącą weryfikację nowo powstałych budynków mieszkalnych, w celu uszczelnienia systemu, co przełoży się na zwiększenie wpływów lokalnych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz zbilansowania ich z ponoszonymi wydatkami. W przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, prowadzone będą postępowania administracyjne zmierzające do wydania decyzji o wysokości opłaty podwyższonej.

Realizacja wszystkich zadań z obszaru gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Osiek jest prowadzona w sposób jawny i przejrzysty.

Składają się na to następujące elementy:

1) na gminnej stronie internetowej zamieszczone są między innymi:

- wszystkie aktualne akty prawa miejscowego dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
- informacje o Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
- informacje o sposobie postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym pochodzącym z gospodarstw domowych,
- informacje o punktach zbierania folii, sznurka oraz opon,
- wykaz przedsiębiorców posiadających wpis do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- miejsca zagospodarowania odpadów przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- harmonogramy odbierania odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych, w tym wielkogabarytowych,
- bieżące komunikaty w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi;

2) w Biuletynie Informacji Publicznej, w ramach publikowanego Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Osiek, przedstawione są dochody i wydatki związane z gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

Priorytetem Gminy Osiek na kolejne lata jest edukacja ekologiczna uwzględniająca informowanie społeczeństwa o systemie gospodarki odpadami komunalnymi oraz promująca właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, co może wpłynąć na wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, minimalizację nielegalnego składowania odpadów oraz ograniczyć ilość wytwarzanych odpadów komunalnych. Należy zwrócić uwagę na prawidłowy sposób segregowania odpadów przez mieszkańców, co pozwoli osiągnąć określone przez Unię Europejską poziomy odzysku i recyklingu. Należy wdrożyć dodatkowe środki zapobiegania powstawaniu odpadów takie jak:

- 1) Propagowanie wśród mieszkańców świadomych i mądrych zakupów, opierających się na jakości i trwałości kupowanego przedmiotu;
- 2) Zachęcanie do zakupu przedmiotów czy urządzeń wielokrotnego użytku;
- 3) Promowanie korzystania z usług naprawczych, zamiast kupna nowych przedmiotów;
- 4) Umożliwianie mieszkańcom robienia ekologicznych zakupów przez stymulację mechanizmów rynkowych, która wpłynie na:
 - zakup produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku;
 - zakup produktów w zbiorczych dużych opakowaniach nie tylko w jednostkowych;
 - zakup koncentratów zwiększających wydajność, a tym samym zmniejszających opakowanie danego produktu;
 - zakup produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku z możliwością ich kaucjonowania;
 - organizowanie giełd rzeczy używanych tzn.: „giełd staroci”;
 - organizowanie akcji: „podaruj rzecz drugie życie” skierowanych do całego społeczeństwa.

